

1117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 216 Weds., Nov. 8, 1972

Tito čisti svoje partijske vrste

II.

Tito je bil trd komunistični revolucionar, revolucija mu je bila vse, Stalin in Sovjetska zveza vodnika in vzornika. Kot je Stalin odstranjal vse, ki so bili ali bi kdaj utegnili biti nasprotniki in s tem nevarni komunistični vladi, tako je delal tudi Tito.

Stalin je, kot je sam priznal, pokončal do 16 milijonov ruskih muškov-kulakov, kot so jih komunisti imenovali, ker so odklanjali kolektivizacijo svojih kmetij. Ko so oni umirali po prisilnih taboriščih severne Rusije in Sibiri, je Stalin ustanavljal na njihovih kmetijah kolhoze in sovhoze. Tudi Tito je šel na slično pot. Zasedel je, kar je mogel, nasprotnike pa proglašal preko ljudskih sodišč na debelo za "kolaboraterje" s sovražnikom. Že po zmagi je dal pokončati "Slovensko narodno vojsko", ki so mu jo vrnil Angleži, katerim je izročila orožje ob koncu vojne, hrvaške domobranice in srbske četnike, ki so mu prišli po isti poti v roke.

Komunizem ne pozna usmiljenja, nima sočutja, zanj je samo eno vodilo: korist partije!

Po sovjetskem vzoru je dobila Jugoslavija novo federativno ustavo, po kateri so imele posamezne republike pravico izstopa in ocepitve. V naslednji, popravljeni ustavi so to pravico republikam črtali. Jugoslavija je bila vedno bolj centralistično vodena tako na državni kot na partijski ravni.

Ko so Tita pognali 1. 1948 iz Kominforme in mu je šlo za obstoj, je začel popuščati doma in s obrnil na zahod po podporo in pomoč. Zahod mu je res pomagal, pomagal v obilni meri. Da bi pomoč ohranil, je opustil surovi komunizem stalinistične vrste in mu dal vsaj zaradi sveta nekaj milejšo, civiliziranejšo zunanost.

Šesti partijski kongres je leta 1952 razglasil, naj partija v bodoče bolj vodi, vzgaja, kot pa vlada s silo in ukazovanjem. Tito je ostal pri umirnejši obliki komunizma tudi po Stalinovi smrti in po pomiritev s Stalinovimi nasledniki. Z Moskvo se je zapletal stalno v spore in trenja, pa v mednarodni politiki vedno podpiral njena stališča in koristi. Njegova nevezanost in organiziranje tretjega, nevarnega bloka, sta bila vedno bližje Moskvi kot Washingtonu. V Washingtonu se na to niso preveč jezili in so Tita bogato podpirali.

Počasi je Tito spoznal, da je pametno, če se pomiri s Cerkvijo. Najprej se je pobotal s pravoslavno, po smrti kardinala Štepinca pa tudi s katoliško. Z Vatikanom je sklenil in podpisal znani protokol, ki je vsaj za silo uredil odnose med komunistično Jugoslavijo in katoliško cerkvijo v njej.

Ko je postal A. Ranković Titov določeni naslednik in vodja vseh varnostnih služb, premogočen in preoblasten, ga je Tito odstavil in s tem delno omajal tudi vodilni položaj srbskih tovarišev v partiji. Sledila je priprava reorganizacije države in partije v smislu "socialistične demokracije" in federalizacije. Razvoj je pospešila kriza v Češkoslovaški, ko je Tito javno obsodil sovjetski vojaški pohod v Češkoslovaško in njeno zasedbo.

Reorganizacija Jugoslavije v pravo federacijo ali že skoraj konfederacijo naj bi dala jugoslovanskim narodom čim večjo "samoupravo" in s tem ustregla njihovim nacionalnim željam. Lanski amandmani so pomenili velik korak v tej smeri. Tito pri tem ni mislil, da bi naj se tudi komunistična partija razdelila. To se je kljub vsemu dogodilo in v Beogradu so čutili, da postaja osrednja oblast prešibka, četudi so imeli v svoji roki še vedno mošnjo, kar tudi v komunistični državi pomeni dejansko oblast.

Razpadanje državne uprave in partije v šest republik je začelo vznemirjati Moskvo, ki smatra Jugoslavijo za socialistično državo in upa, da jo bo prej ali slej dobila nazaj pod svoj vpliv in nadzor. Tega niti preveč ne skriva. Leonid Brežnev je bil lanske jeseni, ko je Tita uradno obiskal, kar dosti odkrit v tem pogledu. Obljubil je seveda Titu tudi vso pomoč, če bi bilo treba.

Tito je nato nastopil trdo na Hrvaškem in začel vzpostavljati v partiji stari red in disciplino. Pri tem mu je desna roka Slovenec Stane Dolanc. Na Hrvaškem ni dosti odpora, pa je Tito vendar grozil z ljudsko armado, če ne pojde vse po njegovem.

Tuji opazovalci razmer v Jugoslaviji gledajo nasilje, s katerim Tito "učí Hrvate reda in discipline", z začudenjem in se sprašujejo, koliko je še ostalo liberalizma v Jugoslaviji. Titovi prijatelji na Zahodu so razočarani, ker se Tito ni držal njihovih napovedi o razvoju Jugoslavije k večji svobodi in demokraciji.

Tito je nastopil trdo tudi proti nepokornim partijcem

v Srbiji in v Sloveniji. Napovedal je, da bo partijske vrste temeljito očistil vsega gnilega in partiji premo predanega, ker da je partija tako in tako prevelika.

Trdno povezana, disciplinirana in centralistično vodena Komunistična partija naj bo močna notranja vez za Jugoslavijo, da ustava lahko dovoljuje posameznim republikam vse "suverene" pravice, kot jih je ustava iz leta 1946. Trdna disciplinirana partija je vseč tudi Moskvi, ker varuje z odločno roko socialistični red v Jugoslaviji ter ne daje sovjetskemu satelitu nobenega pohujšanja. Tito je z Moskvijo v dobrih odnosih in hoče te ohraniti tudi za svoje naslednike.

Tito se je po več kot četrto stoletja vrnil na svoj počitek tako v pogledu vloge partije v državi in družbi kot v pogledu svojih odnosov do Moskve. V tem času se je v stikih z Zahodom nekaj ugledil v svojem vedenju in to je v glavnem vse, kar je "sedaj čisto drugače" v Jugoslaviji. Nekaj več je ostalo le še na gospodarskem področju, pa še to nihče ne ve za kako dolgo.

BESEDA IZ NARODA

"JESENSKI DNEVI PRI SV. VIDU"

Cleveland, O. — Župnija sv. Vida prireja vsako leto po dve veliki farni prireditvi: prvo v pozni pomladi ali v zgodnjem poletju, drugo pa jeseni. Pri vsaki skuša zajeti vse farane odtodno kar se da največ od njih.

Ne samo cerkvene marveč tudi zunanje župnijske prireditve služijo v prvi vrsti duhovni povezavi farnega občestva in pa utrjevanju župnijske skupnosti. Zunanje farnne prireditve imajo prvenstveno nalogo zbrati glavna sredstva za vzdrževanje farnih ustanov: cerkve in župnišča, šole in konventa, itd. Takšen smoter imata zlasti obe vsakoletni glavni zunanji farni prireditvi, ki jim dajo zdaj tako zdaj drugo ime, da bi bili kar se da za vse privlačni. Prihodnja ima zgornje ime.

Hvala Bogu, farani sv. Vida ljubijo svojo faro. Ponosni so nanjo in radi darujejo za njene potrebe. Samo prav jim je to treba povedati. Sicer je res, da prav vsi niso takšni, velika večina izmed njih pa je zvesta sv. Vidu.

Letošnja jesenska farna prireditve pri Sv. Vidu bo v dneh 18. in 19. novembra t.l. Tiste dva dni bo pri Sv. Vidu vse na nogah. Program za oba dneva je izdelan v vseh podrobnostih. Pripravili so ga najbolj izkušeni farni organizacijski delavci. Treba ga bo le dobro izpeljati. Farani bodo v teh tednih pred prireditvijo o vsem podrobno obveščeni. Tudi te-le vrstice naj jim veljajo za prijazno vabilo.

40-LETNICA

BLAGOSLOVITVE

SEDANJE CERKVE SV. VIDA

Organizatorji letošnje vidovske jesenske prireditve so prišli na leto in spodbudno misel. Spomnili so se namreč, da je letos minilo 40 let, kar je bila blagoslovljena sedanja župnijska cerkev pri Sv. Vidu. Kot sem zvedel, je sprožil to idejo sem g. župnik Rudolf Praznik. Ko sva govorila o tem, mi je povedal, da je bil takrat - bilo je to 20. novembra 1932 - eden izmed glavnih strežnikov pri blagoslovitvenem obredu. Bil je kadilničar. Imel je 18 let. Danes, ko je po vrstnem redu četrty župnik fare sv. Vida, mu je ta spomin eden izmed najbolj dragih.

Ko sem ob bisernem jubileju fare sv. Vida leta 1968. pisal njeno zgodovino, tega dogodika nisem podrobno opisal. Zato pa bi to rad storil sedaj.

Dne 1. avgusta t.l. je minilo 79 let, kar je bila ustanovljena župnija sv. Vida. Bila je to prva slovenska župnija v Clevelandu in v ohaški državi sploh. Njen prvi župnik je bil rajni msgr. Vitus (Vid) Hribar, rojen 29.5. 1870 v Zgornjem Tuhinju nad Kamnikom. Po opravljeni maturi na ljubljanski klasični gimnaziji ga je pripeljal v Cleveland 5. septembra 1890. Slovak Stefan Furdek, župnik pri češki cerkvi Marije Lurške na 55. cesti. Njega je bil poslal takratni

clevelandski škof Gilmour "v stari kraj", da dobi tam "enega Croata" za slovenske ljudi v Clevelandu.

Vid Hribar je bil posvečen v mašnika 29. jul. 1893 po škofu Horstmannu. Dne 1. avgusta pa je bil že imenovan za ustanovitelja župnije sv. Vida. Poln mladostnega navdušenja je ob dobri volji rojakov to hitro organiziral ter jo tudi opremil z vsem najbolj potrebnim. — Pri Sv. Vidu je ostal župnik vse do 2. avgusta 1907., ko je bil postavljen za župnika pri Sv. Avguštinu v Barbertonu, O. — Umrl je 26.5. 1956. kot vpokojeni župnik pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu.

PRVA CERKEV

PRI SV. VIDU

Svet za prvo cerkev pri Sv. Vidu je bil kupljen 29. jan. 1894. za \$6.000. Mladi vidovski župljani so kupili — po nasvetu župnika Furdeka - v ta namen veliko vogalno zemljišče med sedanjo Norwood cesto in Glass avenijo, katero je bilo v onem času nezazidano. Bilo je to navadna "farma" (polje, travnik odn. ledina).

S postavljanjem cerkve na tem prostoru so začeli vidovski farani 1. 1894. Kljub gospodarski stiski, so denar zanj spravili neverjetno hitro skupaj. Temeljni kamen zanj je blagoslovil 18. okt. 1894 škof Horstmann. Postavljena je bila v izredno hitrem času. S prideljem je bila obrnjena na Norwood cesto. Bila je lesena. Dne 4. novembra 1894 jo je blagoslovil msgr. Boff, ki je opravič v njej tudi prvo sv. daritev za Slovence.

Ker pa je ta cerkev postala že v kratkem času premajhna, saj so prihajali naši ljudje takrat naravnost v trumah v Ameriko odn. v Cleveland, so morali kaj kmalu misliti na njeno povečanje. Istočasno s postavitvijo prvega šolskega poslopja pri Sv. Vidu je bila 1. 1902. povečana tudi ta prva cerkev pri Sv. Vidu.

Janez Sever

Ob 35-letnici zbora Planina

MAPLE HEIGHTS, O. — Ko je bil Slovenski narodni dom prvič slovesno odprt, meseca oktobra leta 1937, so šli rojaki na Maple Heights takoj na delo in ustanovili pevski zbor, kateremu so dali ime Planina. Ni vzelo dolgo in zbor se je ponasjal z blizu 40 pevci in pevskami. Prvi pevovodja je bil John Zupanc, kateri se je boril z novim zborom, ker pevci so bili večji del novinci, prvič pri zboru, le malo jih je bilo, da so že poprej peli pri zboru.

Da je bil ustanovljen zbor Planina, gre priznanje rojakom Johnu Zupancu, Rudiju Polcu in Vincencu Zimšku. Žal so že vsi pokojni. John Zupanc je vodil zbor le za par koncertov, ostal pa je s svojim krasnim baritonom pri zboru, dokler ga ni bolezen prisilila in ga spravila v prerani grob.

Zbor ni imel dosti sreče z učitelji. Drugi pevovodja je bil Joseph Kogoj, za njim Primož Kogoj in pa splošno poznani Ivan Zorman. Žal so že vsi pokojni. Zbor se šteje prav srečnega, da ima že dolgo izvrstnega vodjo v Franku Vauterju. Ta se neumorno ukvarja z zborom že dolga leta.

Ko so tekla leta, je precej članov začelo opuščati zbor, ker se niso hoteli ukvarjati s petjem, nekaterim pa tudi razmere niso dopuščale, da bi ostali pri zboru. Veliko jih je, žal, odšlo v prerani grob. Zbor se prav pridno pripravlja za to redko proslavo, za koncert, kateri se vrši v nedeljo, 26. novembra, ob 4. uri popoldne v S.N. Domu na Maple Heightsu. Sodelovali bodo tudi mladi Amerikanci slovenskega rodu, da bo kar mogoče v zadovoljstvo poslušalcev. Zelo bi bilo lepo, da bi cenjeno občinstvo za ta redki jubilej napolnilo dvorano.

MLADE pevce bo spremljal na harmoniko izvrstni igralec, 11-letni mladenič Johny Hrovat. Po koncertu bo zabava s plesom.

Louis Kastelic

Klub slov. upokojencev v Newburghu obhaja 10-letnico

MAPLE HEIGHTS, O. — V soboto, 11. novembra, praznuje Klub slov. venskih upokojencev newburškega okrožja 10-letnico ustanovitve.

Za to slavnost bomo priredili banket in ples v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti. Večerjo bodo pričeli deliti ob 5. uri popoldne, nato pa bo sledil ples, za katerega bo igral Ed Buehner orkester.

Deset let ni tako dolga doba, toda pri upokojenih je 10 let že lepo število, veliko jih ne dočaka tega števila v poklju.

Kako in kdaj se je z idejo za ustanovitev kluba pričelo, je bilo zapisano v dopisu, ki ga je napisala prva tajnica, sedaj že pokojna Rose Vatovec v Glasu A.D.Z. 13. septembra 1962. Tu je nekaj izčrpkov iz tega dopisa:

"Tudi tukaj v naši newburški naselbini smo se zavzeli za ustanovitev kluba upokojencev; šli smo na delo in pridobili za to lepo zamisel precejšnje število naših rojakov obojega spola.

Dne 29. avgusta se je vršila naša prva seja ob navzočnosti 31 članov. Pogrešali pa smo tudi tistih 28, ki so se vpisali v naš klub, a so bili vsled enega ali drugega vzroka odsotni.

Največ pohvale in priznanja za ustanovitev tega kluba v naši okolici gre vrlemu predsedniku Antonu Pelku. Vsi člani smo mu hvaležni za trud, ki ga je posvetil organiziranju te nove skupine. Veseli nas tudi, da je naša ideja za ustanovitev 'Kluba upokojencev' splošno odobravanje širom naselbine.

Za to leto smo izvolili sledeči odbor: Anton Pelko, preds.; Anton Škufca, podpreds.; Rose Vatovec, tajnica; Gašper Segulin, blagajnik; Jennie Pugely, zapisničarica; nadzorniki: John Laurenčič, Mike Stradaj in Joseph Rolih. Odbor za pravila: Jennie Zupančič, Anton Zrimšek in Frank Zore."

Izmed vseh omenjenih odborov je samo še Jennie Pugely ostala na svojem mestu, je zapisničarica skozi vseh deset let obstoja kluba. Čestitam, Jennie! Že preminuli odborniki so: Anton Škufca, Rose Vatovec, Anton Zrimšek in Frank Zore. Vseh članov in članic je preminulo ta čas 55, zadnji je bil Joseph Strekal, ki je preminul tragične smrti zadnji mesec. Naj vsi počivajo v miru in naj jim bo lahka ameriška gruda!

Klub prav lepo napreduje skozi celo dobo 10 let in se je razširil tudi na predmestja Clevelanda Maple Heights, Gar-

field Heights, Independence, Parma in še dalje na zapadno stran Clevelanda. Klub sedaj šteje 180 članov in članic. Vsako leto imamo več izletov z busom v prosto naravo in piknike, po vsaki seji imamo prigrizek in malo pijače in to vse prosto za člane kluba. Skozi vso to dobo 10 let je klub deloval popolnoma nepristransko v političnih in verskih ozirih in upam, da bo tako tudi v bodoče. Ker s tem je zasiguran napredek tudi za naprej.

Letošnji uradniki kluba so: Anton Perušek, preds.; Louis Kastelic, podpreds.; Antonia Stokar, tajnica in blagajničarka; Jennie Pugely, zapisničarica; nadzorniki: Andrew Režin st., Anton Gorenc in Mary Shamrov.

Žal, da vas ne morem povabiti na to našo slavnost, ker so vstopnice že vse razprodane, tištim pa, ki imate vstopnice, kličem: Dobrodošli in na svidenje! Pozdrav vsem upokojenkom in upokojencem vseh slovenskih klubov širom Amerike.

Anton Perušek

Pesem donela bo na koncertu Jadrana

CLEVELAND, O. — V Clevelandu se koncertno življenje kar vrsti v naši jesenski sezoni po zaslugi naših pevskih zborov in naše javnosti. V posebno zadoščenje je to ljubiteljem petja, ki najbolj občutijo melodije naših narodnih popevk.

V nedeljo, 19. novembra, nam bodo prepevali pevci in pevke zbora Jadrana na svojem jesenskem koncertu v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Road.

Za public. odbor: L. K.

VESTI IZ SLOVENIJE

Prodajanje delavcev v tujino

Pred več kot dvema letoma smo na tem mestu opozorili javnost na nezakonito "prodajanje delavcev". V Sloveniji so lani z vso silo kritizirali podjetja, ki nastopajo v tujini le s svojimi delavci, trdijo pa, da se gre o kooperacijo. Drugod po Jugoslaviji so takrat modro molčali.

Iz meseca v mesec so se začele vrstiti afere, ob katerih je polnil cele strani zlasti nemški list. Tako je npr. nenadoma razpadla gradbena firma Terreno v Muenchenu, ki jo je vzdrževalo neko makedonsko gradbeno podjetje. Delavci so ostali na ulici brez plač in brez zaščite. Muenchen je postal sploh grobnica mnogih jugoslovanskih gospodarskih avanturistov, ki so nepremišljeno — in v glavnem nezakazovano! — šli iskat zaklade brez vsakršnih predhodnih analiz.

Na pritisk javnega mnenja, političnih krogov, posebej pa še nemških sindikatov, je bil lani poleti sprejet pravilnik o pogojih, pod katerimi smejo jugoslovanska podjetja nastopati z delavci v tujini. Sindikati so začeli veliko preiskavo in dobili so občutek, da so se zadeve vendarle uredile, da so torej jugoslovanska podjetja vsaj v glavnem popravila položaj delavcev, ki jih imajo v tujini. Preko občutkov pa ni prišel nihče, kajti...

Tako je pač: kjer so krivi vsi, ni kriv nihče. Ko so se pri nas v Sloveniji izrekli nekateri republiški organi odločno za preprečevanje pošiljanja delavcev v tujino nasploh, torej brez izjeme, so morali naleteti na odločen odpor gospodarskih krogov, ki so jim dokazovali in dokazali, da gre za pomembne vire deviz. "Bika" že nekako ostala na patu. Pri tem so se spretno skrili predvsem tisti, ki so resnični grešniki, ki zares služijo le na

Koncert se začne ob 3.30 popoldne, po koncertu bo družabna domača zabava s plesom, kjer bo igral orkester Gil Dobi-da.

Koncertni del programa vsebuje lepo število naših krasnih pesmi raznih skladateljev. Pel vam bodo v mešanem, ženskem in moškem zboru; oktetu, dуетih in solospetu. Betty Resnik nam bo zapela, kot le ona zna, v skladnem duetu Florence Unetich in Angela Zabjek, potem Dana Wolf in Frank Tomsic in kot smo izvedeli, nas bo pozabaval na novo sestavljeni oktet. Vprizorili nam bodo tudi dobro zamišljen prizor "Na vasi", kjer nastopijo fantje in dekleta; bo kot na vrtu pri Figovcu ali Turistu v Ljubljani.

Prizor sta uskladila Florence Unetich in Tony Primc. Vsa stvar je prav vselega značaja in bomo brez dvoma to uživali. Pevski zbor Jadrana je po svoji aktivnosti drugi najstarejši pevski zbor v Clevelandu. Ta nam prepeva že 52 let. Zbor sestavljajo sedaj skoro docelega sinovi in hčerke izseljencev.

Pevski zbor Jadrana namerava iti prihodnjega meseca julija na turo v Slovenijo. S sodelovanjem Slovenske izseljenke matice in Ljubljani bodo tam priredili tri koncerte. Obiskali bodo rojstne kraje svojih staršev, sorodnikov in zanimive kraje, kar bo oživilo in utrdilo narodno zavest. Izletniška turneja Jadrana bo od 14. julija do 4. avgusta 1973. Za vse podrobnosti izleta berite oglase, ki bodo sledili v listu.

Za veselo razpoloženje pohitimo na koncert, 19. novembra v SDD!

Za public. odbor: L. K.

VESTI IZ SLOVENIJE

delavcih, ki jih zares izkoriščajo. Kljub zakonski osnovi se ni našel javni tožilec, ki bi ovadil taka podjetja; tako sindikalni, samoupravni kot tudi partijski predstavniki v podjetjih pa so zagovarjali svojo malho. Ob izdatni podpori občinskih mož.

Afere se očitno še vedno pojavljajo. Pred dnevi je srbsko javnost presenetilo poročilo o grobem izkoriščanju delavcev podjetja "Morava". Delavci so se pritožili: obiskujejo nas delegacije poslancev, sindikatov in drugih — nihče pa ne uredi našega položaja. In moral je vmes poseči celo izvršni svet ter uvesti preiskavo.

V Sloveniji takšnih afer sicer še niso imeli, niso pa izvedli prave preiskave, ki bi ocenila, kako kdo dela z delavci in z ugledom Jugoslavije v tujini. Kar kaj zaslužio, pa mahajo po vseh skupaj in omahnejo. Čakajo na afero, da bi konkretno ukrepali?

Lipica dobi pokrito jahalnico

Lipica s svojo kobilarno postaja vse bolj obiskano turistično središče v sežanskih občini. Ljubitelji konj, njihovo število raste iz leta v leto, vedno raje prihajajo v ta izredno prijetni kotiček Krasa. V Lipici bodo še letos zgradili pokrito jahalnico s 1200 kvadratnimi metri površine za okrog 900 gledalcev.

Laško pivo teče

Iz pivovarne v Laškem pošljejo vsak dan na tržišče 600.000 steklenic, napolnjenih z laškim pivom. Vsem naročilom ne morejo ustreči, ker je povpraševanje preveliko. Proizvodnjo so pripeljali do konice. Nedavno je "Pivovarna Laško" povečala svojo letno zmogljivost na 400.000 hl piva. Se pred petimi leti je znašala njena letna proizvodnja le 170.000 hektolitrov piva.

Jože Grdina

TRAGEDIJA 17. PEŠPOLKA V JUDENBURGU L. 1918

Na potu me ni skrbelo nič, kje bom jedel in kje spal, ker sem dovolj poznal gostoljubno rusko dušo, pa bili to mužiki ali pa kozaki. Povsod sem bil lepo sprejet, ko sem povedal, kdo sem; zaradi tedanjih revolucionarnih razmer sem se tu pa tam tudi legitimiral. Tako so mi dali prenočišče in večerjo in to pri mizi, kjer je jedla vsa družina; nobene razlike niso poznali. Tu in tam sem tudi delal in so mi pošteno plačali. Denar sem potreboval, ker mi je bil nekoliko pred svojim odhodom ukradel tovariš iz Hrvatske ves denar, potem je pa šel. Na žalost sem to izvedel prekasno, ko je že odšel — domov.

Tako sem hodil po Donu, od vasi do vasi. Ko sem se naveličal, sem jo ubral nazaj v selo Laštinko ali Bogohranimov. "Ja, kaj nisi šel domov?" me vsi osupli, obenem pa radovedno sprašujejo. — "Nisem šel! Pri vas je bolj prijetno, pa sem se raje vrnil!" Kar dobro se jim je zdelo in so me še rajši imeli kot prej ter me imeli kar za svojega. Vseprek so me vabili v službo. Nisem mogel vsem ustreči. K Petru Mihajloviću sem šel. Bil je možak od pete do glave, pa pošten in dober in prav taka njegova žena in snaha. To se je živelo kot nikjer. Tako se je meni godilo, dočim so tisti, ki so se vrnil domov, v Judenburgu stradali, bili šikanirani, ustrahovani in tepeni od Madžarov, od svojih višjih pa zmerjani. Zares, kako prav je bilo, da sem tistikrat ostal pri dobrih Rusih! Zato sem se sedaj zahvalil Bogu, božjemu Srcu pa Rusom in sem bil kar vesel, da sem sedaj še enkrat visel, da sem sedaj tako učinkovito in požrtvovalno pomagajo.

Potem sem šel na kraj, kjer so padli Dautulović, Možina, Hafner, Stefanić, Rogelj in Grahovina, kjer so odjeknili strel Madžarov. Tu so vojaki 17. pešpolka, kakor poroča "Zgodovina slovenskega naroda" na strani 1116, ko piše o "majski deklaraciji", vzklkali: "Živela, Jugoslavija!" — Takole piše:

"Novi duh si je dal duška tudi v uporu 17. (kranjskega) pešpolka v Judenburgu, kjer so obsojeni vojaki umirali s klicem: Živela, Jugoslavija!"

Tako so vojaki 17. pešpolka s svojo srčno krvjo podpisali oni znameniti dokument "majške deklaracije", ki so ga drugi le s peresom, nekateri kar z bojznijo in še to z oznako pod žezlom habsburške dinastije. Vojaki 17. pešpolka so si želeli Jugoslavijo brez habsburškega okvira. Kako lepo je povedal pred vstopom na morišče Vrhničan Možina, ko je pred seboj v duhu gledal Jugoslavijo, in dejal: "Zal mi je, da ne bom doživel Jugoslavije!"

Večkrat, zlasti ob obletnici osvobodjenja, pišejo o tem dokumentu, ne povedo pa, da so ga naši vojaki v Judenburgu podpisali s krvjo, medtem ko so ga drugi veljaki podpisali le s peresom. Zato jaz zapišem njim v čast, spomin in ponos: "Hvala Vam, tovariši, za Vaš podpis majške deklaracije ko ste pred puškami Madžarov pozdravljali to, kar ste želeli in za kar ste umrli s klicem: Živela, Jugoslavija!"

Morda bo kdo rekel: "V aktih o ustrelnosti ni nič omenjeno, da bi vzklkali: Živela, Jugoslavija!" — Seveda ne, ker je to vojaški zapisnik in Jugoslavije tedaj tudi še ni bilo nikjer. Tako se taka stvar kar lepo opusti. Kar se je ustrojilo tam, je zapisala zgodovina in ta, ki je to pisal, je vedel, kaj piše.

"Živela, Jugoslavija!" so vzklkali pred smrtjo in prav tega

imena se danes na žalost nekateri stramejo. "A, to je delo kralja Aleksandra!" se izgovarjajo; "on je to pogruntal, da Slovence posrbi!" — Kaj šel! Kralj Aleksander je dal državi to ime, ker je bila narodna last. Poglejte no slovensko literaturo izpred prve svetovne vojne, pa boste našli to ime. Se več: Slovenski naseljenci v Združenih državah ameriških so pri ustanovitvi druge slovenske bratske organizacije 18. julija 1898 dali ime: "Jugoslovanska katoliška jednota"; kot znak so ji dali presveto Srce Jezusovo. Kako torej morejo nekateri govoriti, da je to le delo kralja Aleksandra, da posrbi Slovence? Če je kaj kar so kralju Aleksandru po krivici prisodili, je to prav gotovo. Najlepše priznanje za to pa dajejo vojaki 17. pešpolka, ko so pred smrtjo vzklkali: "Živela, Jugoslavija!" ko še rojena ni bila.

K temu je pa treba omeniti tudi to, da so se baš vojaki 17. pešpolka kot prvi uprli dualistični monarhiji. Takoj za njimi so se uprli v Murau vojaki 7. lovskega bataljona, istotako Kranjci, kjer je bil kot vodja upora ustreljen Boštjan Olip iz Radovljice. V Radgoni pa se je uprl 97. tržaški pešpolk, kjer so služili Kranjci iz Notranjske. Tu je bilo ustrelenih 9 vojakov. Povsod torej le Kranjci. Nikjer se pa ne bere, da bi se uprli kakšjaerski ali pa koroški polk. Kaj čuda, da Kranjska ob ustanovitvi Jugoslavije ni imela borcev, ki bi stopili na plan, kot so Stajerci, ki so rešili Maribor. Lahko, kajti oni niso trošili moči, kot so jo Kranjci, katerih res junaških voditeljev ni bilo več; avstrijska soldateska jih je s pomočjo Madžarov nekaj pobila, druge pa kaznovala s strogim zaporom, kjer so od pomanjkanja pomrli.

Pa kako se jim je mudilo! Poročilo ve povedati, da so se sami Judenburžanje, potem ko sta padla Rogelj in Grahovina, spralevali, kdaj je dobil general tisto brzojavko z Dunaja, ki se je glasila: "Nikogar več ustreliti!" Ali jo je dobil že dopoldne, ko so sodili, ali šele popoldne, ko sta bila že ustreljena? Vsekakor, šlo je zato: čim več Kranjcev je treba pobiti.

Tako je bila zaključena tragedija nad Kranjci, ki so bili stoletja ponižni podložniki Habsburžanov. Na Moravskem polju so se poleg Stajercev, Korošcev in Goričanov bojevali ob strani Madžarov za Rudolfa Habsburškega, proti tedanjemu češkemu kralju Otokarju II. Zal, na napačni strani! Njih mesto je bilo na strani Otokarja, katerega načrt je bil ustvariti mogočno državo od Krkonosov do Jadrana. Drugače bi se pisala zgodovina slovenskega naroda in drugače bi bile narodne meje, če bi zmagal Otokar; tedaj bi Slovenci res imeli svoje pravice in Slovensko primorje s Trstom bi bilo res slovensko ter ne bi bili nemški tlačani. S svojo pomočjo Rudolfu Habsburškemu so pa žal prišli pod žezlo Habsburžanov. To svojo pretirano naklonjenost so pokazali še s tem, da so se šli poleg drugih stanov tudi Kranjci poklonit Rudolfu Habsburškemu v Judenburg.

(Dalje prihodnjic)

Humphrey največkrat na televizijskem sporedu

NEW YORK, N.Y. — Ko je spored "Meet the Press" pretekli teden obhajal 25-letnico, so dognali, da je bil v tem času sen. H. Humphrey na njem 22-krat, 7-krat manj je bil Henry Cabot Lodge in kot tretji sen. Fulbright 9-krat manj ali skupno 13-krat.

Poročilo, zahvala in priporočilo ob 20-letnici dela na področju slovenskih izseljenskih študij

Čeprav je slovenski duh snoval in ustvarjal po skoraj vseh deželah sveta, smo se Slovenci žal premalo zanimali za študij, dokumentacijo in propagiranje slovenskega dela in podvigov na tujem. Bilo je nekaj častnih izjem doma in po svetu, nikdar pa nismo razvili dovolj širokega raziskovalnega omrežja, ki bi prodrlo v vse konce in kraje sveta.

Na to usodno vrzel je mislila pred 20 leti peščica takrat še mladih idealistov in sklenila, da ne bo le križem rok čakala, kdaj bo kdo drugi začel z delom, ampak se bo sama vrgla v ta študij in delo in skupaj z drugimi gurači doprinesla svoj delež k izboljšanju na področju slovenskih izseljenskih študij.

Iz skromnih začetkov pred 20 leti se je razvil močan raziskovalni institut, ki ima danes že nad 50 marljivih sodelavcev v obeh Amerikah, Evropi in Avstraliji. *Slovenian Research Center of America — A Non-Profit Ethnic Heritage Research Institute* je od države priznana raziskovalna ustanova, ki povezuje napore najrazličnejših sodelavcev, od študentov in marljivih gospodinj preko poklicnih profesorjev in raziskovalcev pa tja do dveh rektorjev slovenske krvi. Morda je najboljše znamenje za institut, da ob 20-letnici prvih skromnih začetkov nimamo časa za kakršno koli proslavljanje jubilejev, niti za podrobna poročila. Radi pa bi vsaj v naglici preleteli nekaj glavnih mejnikov dela te prepotrebne narodne ustanove in se istočasno toplo zahvalili vsem, ki so nam pri tem delu kakor koli pomagali in nam tudi danes tako učinkovito in požrtvovalno pomagajo.

Publicistično delo

Pred 20 leti smo začeli z zbiranjem tega tiska o Slovenih. Najpomembnejše odlomke smo objavljali v Akademiku in drugih listih. S pomočjo sodelavcev v Kanadi je nastala prva angleška knjiga o Sloveniji in slovenski kulturi, ki je bila v kratkem povsem razprodana. Sledile so poleg teze in disertacije o slovenskih izseljencih še knjige *Love Moves Mountains*, *Slovenia's Role in Yugoslav Economy*, *From Carniola to Carnegie Hall*, pod okriljem EURAM BOOKS pa še doiga vrsta prevodov slovenskih del v angleščino (Kozjak, Podobe, Sosedov sin, Tonček s Potoka itd.), nemščino (Pod svobodnim soncem, Kozjak, Tonček, Dekle Ančka itd.), španščino, portugalsko in vrsto drugih jezikov. Po dr. Kolednikovi zaslugi je bil samo Kozjak preveden v 50 jezikov, med njimi tudi v kitajščino. V zvezi z izidom teh knjig so v uvodnikih in člankih ugodno pisali o Slovencih tudi tuji časopisi, revije in žurnali, v skupni nakladi več milijonov izvodov. Poleg knjig so sodelavci instituta pisali o Slovencih tudi v strokovnih tujih žurnalih in revijah, pa tudi v ostalem periodičnem tisku. Zastopnik slovenskega instituta je bil izvoljen v uredniški odbor treh mednarodnih strokovnih žurnala in na mesto drugega podpredsednika organizacije International Social Science Honor Society, kar je, upamo, dokaz, da tuji to delo spoštujejo.

Trenutno je v tisku obsežna knjiga *Slovenian Americans In Greater Cleveland*, pri kateri je več mesecev požrtvovalno sodelovalo doslej že nad 30 oseb in bodo njih imena navedena v knjigi sami. V posebnem ponos nam je, da se je vključil različnim prepričanjem sodelavcev vse delo razvijalo v najboljši slogi in medsebojno spoštovanju. V pripravi je tudi doslej naj-

obsežnejše delo o slovenskem doprinosu k napredku sveta, kje se je število rednih sodelavcev dvignilo že nad 50 garačev, ki so strateško razkropljeni po vsem svetu in zbirajo gradivo z obudovanjem vredno zavzetosti, vztrajnostjo in v prepričanju, da bodo njihove žrtve obrodile bogat in trajen sad za vse Slovence. Pregledu in dokumentaciji največjih uspehov iz vseh področij v zajetni angleški knjigi bo, upajmo, sledila še vrsta posameznih monografij, za katere je v glavnem gradivo že zbrano in nam manjka samo še čas za pisanje in sredstva za tisk (npr. sloviti slovenski arhitekti, zdravniki, izumitelji, športniki itd.).

Predavanja

Slovenski raziskovalni institut je skušal večati slovenski ugled v svetu tudi z dolgo vrsto predavanj o slovenski kulturi in doprinosu — ne le pri slovenskih društvih, čitalnic in šolah, ampak tudi na vrsti ameriških univerz in konferenc, kot na Ohio State U., University of Maryland, Goddard College (Vermont), University of Texas at El Paso, islandski narodni univerzi v Reykjaviku, Cleveland State U., Washington, D.C., Bowling Green State U., in seveda ponovno tudi na državni univerzi v Kentu. Tako predavanja so seznanjala s slovensko prisotnostjo, kulturo in uspehi tuje strokovnjake, vzgojitelje, profesorje, raziskovalce in avtorje.

Informativno delo

Skozi vsa leta je skušal institut pomagati z informacijami tudi društvom, domačim in tujim ustanovam in posameznikom, ki so rabili podatke o slovenskih izseljencih ali o Slovencih na splošno. Med prosilci so bili študentje, ki so pisali "term papers" ali teze, ugledni ameriški avtorji in novinarji, kot npr. Edith Kermit Roosevelt, vnukinja predsednika Teodorja Roosevelta, pa tudi domači pisci kot dr. Prah v zvezi s svojim člankom v Katoliški enciklopediji. Ko se je dr. Bonutti odločil, da bo on poročal o uspehih cleveandskih Slovencev na televiziji, je pozval institut, naj mu pripravi vsaj dve strani najvažnejših podatkov za to poročilo. Za krajša in daljša poročila pa je dobil institut prošnje tudi od članov zveznega kongresa, Department of State in raznih drugih uradov iz Washingtona. Zastopnik instituta je bil lani 16. oktobra povabljen na daljši razgovor tudi v Belo hišo, kjer je v arhivu videl obširen članek o delu Slovenian Research Centra v Ameriki, ki ga je napisala glavna urednica lista Euclid News Journal, Dorothy McCracken (Scoop-Journal-Leader, Aug. 7, 1971). Center je spregovoril o znamenitih Slovencih in njih delih na vrsti slovenskih in ameriških radio oddaj in na Voice of America. Vrsto Slovencev je priporočil tudi ameriškim novinarjem, ki so potem njih dela opisali v ameriškem tisku in tako pomagali dvigniti ugled našega naroda. Mirno lahko rečemo, da je na stotine posameznikov in ustanov dobilo od instituta zaželeno podatke ali napotke o slovenski kulturi in zgodovini, kar so omogočili skrbno urejeni arhivi, referenčno gradivo in obsežna kartoteka.

Po svojih skromnih močeh je institut rad pomagal tudi slovenskim šolam. Pred osmimi leti je pomagal ustanoviti, najti učitelje in tekste za slovensko šolo na Waterloo Road, pozneje pa še za Mayfield Heights. Zastopnik instituta je imel več predavanj za otroke, učitelje in starše, medtem ko tajnica insti-

tuta poučuje tečaj slovenščine na farni slovenski šoli in drugega pod programom Adult Education. Institut je predložil predlog, naj se slovenskim sobotnim šolam (in drugim etničnim šolam) prizna kredit v slovenščini (in drugih etničnih predmetih) in dobil odgovor od cleveandskega šolskega odbora in od merodajnih organov v Washingtonu, da bodo posvetili predlogo in priloženi dokumentaciji vso pozornost. V posebno zadoščenje vsem sodelavcem je, da so pri svojem delu že vsa leta poudarjali doprinos slovenskih izseljencev Ameriki in tako za več let prehiteli zvezni zakon, ki podčrta, da je prav doprinosu izseljencev treba posvetiti osrednjo pozornost in podatke o doprinosu izseljenskih skupin vključiti v učne knjige. Po zaslugi trdega dela sodelavcev pri institutu smo Slovenci na ta korak zelo dobro pripravljeni.

Slovenske študije na kentski univerzi

Kentska univerza je druga največja v državi Ohio in se nanjo vozi tudi lepo število študentov iz slovenskih naselbin v Clevelandu, Euclidu, Barbertonu itd. Ker podeljuje tudi doktorate v sociologiji, zgodovini in pedagogiki, je še posebno primerna za študij izseljenskih skupin. Do nedavnega se ameriške univerze niso dosti zanimale za izseljence, posvečale pa so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar smo imeli izseljenci in še posebej Slovenci v Columbusu močnega prijatelja v osebi takratnega državnega poslanca Georgea Voinovicha, ki je imel v slovenske izseljence, ki so vsaj zadnja leta veliko pozornosti črnem, ki so znali organizirati močan politični pritisk. Vendar

Boleslav Prus:

STRAŽA

II.

Bilo je v mesecu maju. Po obedu se je začela Polževa družina razhajati vsak po svojih opravkih. Gospodinja je močnejše zavezala rdečo ruto na glavi, začela perilnik perila in hitela k reki. Za njo je šel Stanko in ogledoval oblake, ki so se mu danes zdeli drugačni kakor včeraj. Dekla Lenka je začela pomivati posodo po jedi in pela vedno glasneje: oj! da! da!... čimbolj se je gospodinja oddaljevala. Nazadnje je Andrejček sunil Lenko, zgrabil psa za rep in presunljivo tenko žvižgaje stekel z motiko v vrt, kopat grede.

Polž je sedel pri ognjišču. Bil je mož srednje rasti, širokih prs in krepkih ram. Imel je ravnodušen obraz, brke kratko pristrižene, na čelu čop las, in zadaj dolge lase, padajoče na vrat. V prteni srajci se je rdečel pod vratom steklen gumb, vdolan v medenino. Komolec leve roke je oprl na desno pest in pušil pipo; ko so se mu pa oči zaklopile in mu je še glava klonila naprej, se je popravil na klopi, oprl komolec desne roke na levo pest in zopet pušil pipo.

Izpuščal je siv dim iz pipe ter dremal in pljunil včasih na sredo izbe, ali pa je prekladal roke po ognjišču. Ko mu je pa pipa začela čvrčati kakor mlad vrabec, je potolkel parkrat s pipo ob klop, da je iztresel pepel, pa s prstom povrtal po nji. Končno se je vzdignil in zevaje položil pipo na polico pri ognjišču.

Pogledal je izpod oči na Lenko in skomizgal z rameni. Zivahnost dekleta, ki poskakuje pri pomivanju posode, je vzbudila v njem pomilovanje. On že ne bi tako poskočil, kajti on ve, kako so težke roke, noge in glava, kadar se človek dobro utruji pri delu.

Obul je nerodne čevlje s podkvami, oblekel suknjo, se prepasal s trdim jermenom, na glavo dal visoko kapo iz ovčevine ter začutil, da so mu roke, noge in ves život še težji. Prišlo mu je na misel, da bi bilo po velikanski skledi kaše in skledi sirnatih cmokov boljše, leči na slamo, kakor pa iti na delo. Toda premagal se je in počasi odšel na dvorišče. V rjavi suknji in črni kapi je bil podoben nizkemu smrekovemu štoru, ki je na vrhu okajen.

Vrata na skedenj so bila odprta in kakor nalašč je gledalo iz njih par snopov slame, vabečih Polža k počitku. Toda kmet je okrenil glavo in pogledal na enega svojih hribočkov, kjer je bil ravno to jutro vsejal oves. Zdelo se mu je, da vidi na njivah rumena zrna, hudo prestrašena in zaman skušajoča se skriti pod zemljo pred jato vrabcev, ki so zobali oves.

"Vi bi mi vse do zadnjega snedli," je godrnjal Polž. S težkimi koraki se je približal lopi in izvlekel iz nje dve brani, ki sta bili kakor mreža za okno, nasajeni s hrastovimi klini. Potem je pripeljal iz hleva svoja konja kostanjevca. Eden je zeval, drugi je vihal nozdrvi in gledal na Polža z zaklopljenimi očmi, govoreč v duhu:

"Ali ne bi raje sam zadremal in nas ne vlačil po gorah? Kaj se nismo včeraj zadosti nagonili?"

Polž je na tak svet pokimal z glavo. Vpregel je kostanjevca v eno brano, pripel k njej drugo in — počasi so odšli. Šli so mimo zelenega travnička za hlevom, se pomikali počasi po pepelnatem pobočju hriba in nazadnje dosegli vrh.

Če si gledal na-nje čez streho hleva, se ti je zdelo, da se čokat kmet in par kostanjevcev s povešenimi glavami plazi po nebeški gladini, sto korakov naprej in sto korakov nazaj. Kolikorkrat so prišli na konec posejanega polja se je jezno razpršila pred njimi čivkajoča jata vrabcev in letela kakor oblak na nasprotni konec.

Včasih je sedela na strani, vedno kričeč in čudeč se, da zaspije Polž v zemljo toliko lepega zrna.

"Neumni kmet! neumni kmet! ... kako je neumen ta kmet! ... so kričali vrabci.

"Aha!" je godrnjal Polž in vihtel bič. "Ko bi vas poslušal, požrešneži, bi kmalu tudi vi poginili za plotom. Zdaj bodo pa še noreli tukaj, ti lenuhi! ..."

Niti veselja ni imel Polž pri svojem delu niti priznanja. Ne samo, da so vrabci z vreščanjem kritizirali njegovo delo, da sta mu konja - kostanjevca zaničljivo mahala z repi pod nosom, še brani nista hoteli iti naprej in sta se mu upirali z vsemi silami in vsak kamenček, vsaka pest zemlje mu je na svoj način delala zapreke. Vsakih par korakov sta obstala konja, vsa zdelana, in kadar je Polž zakričal: tihot, otroka! — sta se konja res premaknila, toda brani sta ju zopet zadrževali in vlekli nazaj. Ko odnehata brani, premagani od napora, tedaj pa nagaja zopet kamenje konjema pod kopiti, ali se zapčijo brana zobje, in često se jima tudi kateri odlomi. Tako se mu torej celo zemlja upira, ne-hvaležnica.

"Slabši si od svinje!" se je razjezil kmet. "Ko bi svinjo ravno tako česal s ščetjo kakor tebe z brano, se ne bi samo mirneje obnašala, ampak bi še krulila v zahvalo. Ti pa se ne prestando upiraš, kakor bi ti delal krivico! ..."

Za grajano zemljo se je zavzelo solnce in vrglo velikanski snop svetlobe na pepelasto polje, na katerem so se tuhtam videle temne ali rumenkaste lise.

"Poglej," je reklo solnce. "Ali vidiš ta črni kos zemlje? Tako črn je bil ves hrib, ko je tvoj oče na njem sejal pšenico. Sedaj pa poglej ta rumeni kos: tu že gleda glina izpod prsti in kmalu ti zavzame celo zemljo."

"Kaj sem jaz temu kriv?" je odvrnil Polž.

"Ti nisi kriv?" je šepetala

FREE-WHEELING—That's the style of this scootabout dress in pure cotton knit. A turtleneck top in stoplight red is paired off with a swinging skirt in a multi-colored patch plaid. In Marcrest Knitting Mills' cotton, it's a Beaux Age design.

zemlja okoli. "Sam ješ trikrat na dan, in mene — kolikorkrat me krmiš? ... Komaj vsakih osem let. Pa koliko mi daješ? Pes bi poginil pri taki hrani. In časa ti je žal za-me siroto? ... Glej — sram me je povedati — z živinskim gnojem skopariš ..."

Kmet je skrušen povsili glavo.

"Sam spiš, če te žena ne spodi, tudi dvakrat na dan; koliko pa daš meni počitka? Vsakih deset let, pa še takrat me živina tepta. In jaz naj bom s tvojim vlačanjem zadovoljna? Poskusi enkrat in ne daj sena in ne nastelji kravam v hlevu, počesi jih samo s ščetjo, in videl boš, koliko boš imel mleka! Poginilo ti bo živinčje, občina bo poslala živinozdravnika, da ti pobije ostalo živino in niti žid ne bo kupil kož."

"Oj, za Boga, za Boga! ..." je vzdihoval kmet, spoznavši, da v zmlja prav. Toda kljub

pobitosti se ni nikomur smilil v tem trpljenju. Nasprotno, včasih je potegnil zahodni veter in zapleten med vela rastlinska stebila na meji, mu je šepetal na uho:

"Ne boj se, jaz ti dam, dam! ... Napravim ti tak dež, tako ploho, da ti bo še ostalo prst splavila na cesto ali na grajski travnik. Ko bi tudi s svojimi zobmi vlačil, boš vendar imel od leta do leta vedno manj tolažbe. Vse ti naredim nerodovito."

Zaman je veter grozil. Ko je živel še rajni oče, stari Polž, se je pridelalo na tej zemlji po deset korcev pšenice na en oral, in danes pa morajo ljudje že za sedem korcev rži biti hvaležni Bogu; kaj bo pa čez dve, tri leta? ...

"To je usoda kmetova!" je godrnjal Polž. "Delaj, delaj, pa vedno iz ene bede zlezeš v drugo. Drugače bi jaz gospodari, ko bi le še dobil eno kravico in

čotudi tak'e travniček! ...

Pokazal je z bičem na travnik pri Belici.

"Neumni kmet. Kako je neumen ta kmet!" so čivkali vrabci.

"Glej, kako ti glina izpodriva prst," ga je opominjalo solnce.

"Pustiš me stradati, ne daš mi počitka," je stokala zemlja.

"Norec, ti norec," sta z gnevom mrmrali zobati, plazeci se brani.

"Hi! hi! ..." se je smejal veter med velimi stebli.

"To je usoda!" je šepetal Polž. "Ko bi me graščak, ko bi me nesrečneža, grajski oskrbnik tako zaničeval, ne bi bil žalosten. Toda niti neme stvari že ne privoščijo človeku dobre besede ..."

Zagrebel je prste v lase, da se mu je kapa pomaknila na levo uho, in ostavil je konja, da bi se malo razgledal in bi se mu otožne misli izgubile kje na polju.

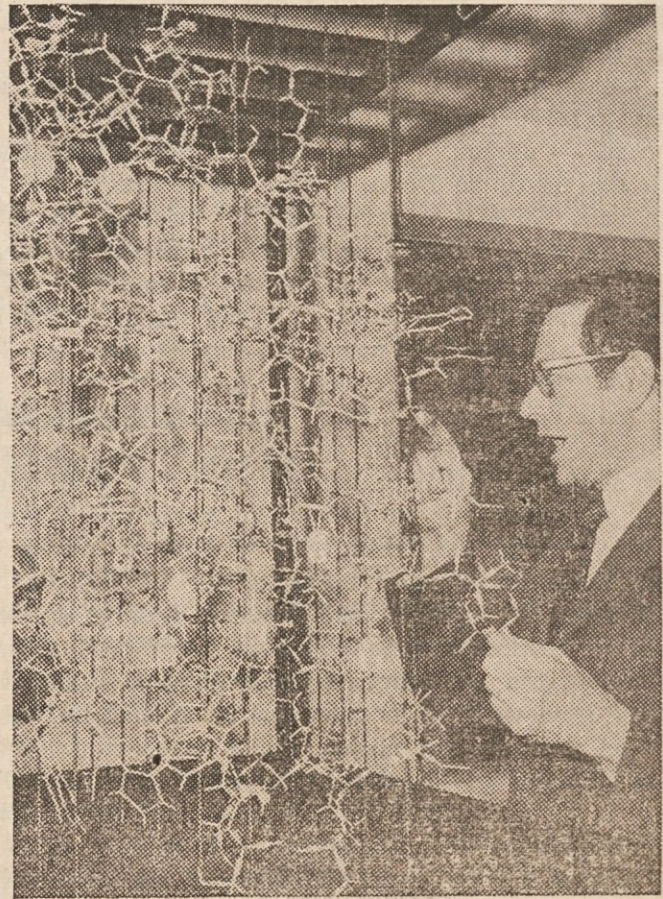

FOAM ON THE RANGE?—Herbicide-laden foam with the consistency of shaving cream makes a 'security blanket' around cotton plants in this field at the Mississippi Delta Experiment Station. The

foam cover protects the environment from drifting chemicals that might cause air or water pollution, and does an effective job of controlling weeds.

EARLY AMERICAN CHARM—The warmth of Early American furnishings and cotton fabrics is what gives this bedroom its charm. Glenmere, an all-cotton fabric from Waverly, features a colorful floral print in yellows and reds. It's used effectively for bedspread, slip cover, and draperies. A wooden trunk and random-planked flooring add a touch of authenticity to this gracious room. Featured in Easy To Do Decorating.

ZA LAŽJE RAZUMEVANJE — Dr. Gerald Edelman z Rockefeller University v New Yorku je izdelal model molekule, ki naj bi predočil kemično sestavo antiteles, z raziskavo katerih si je zaslužil polovico Nobelove nagrade za medicino v letošnjem letu. Drugo polovico so podelili dr. Rodneyju R. Porterju v Angliji.

NAROČITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERIŠKI DOMOVINI

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši, najveselejši in najlepši dan Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje sorodnike, prijatelje in drage znance, so največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik, papirja in črk.

Naše cene so zmerne. postrežba uslužna.

Na svidenjel

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103